

Εκδόσεις /3

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ /4 ΜΑΡΤΙΟΥ 2012

Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ (27)

Έκδοση του Μορφωτικού Ιδρύματος ΕΤΕ με την ιστορία της θεατρικής παιδείας

Η διαδρομή της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου

Του ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΥΤΟΓΙΑΝΝΗ

Στα πρώτα χρόνια του 20ού αιώνα και στα προηγούμενα του 19ου αιώνα, η εκπαίδευση των ηθοποιών γινόταν με τρόπο εμπειρικό και στηριζόταν στη μέθοδο της αλληλοδιδασκαλίας. Ο εμπειρότερος δίδασκε τον αρχάριο και φυσικά ευοδωνόταν το έργο του ανάλογα και με το φορτίο θεατρικής παιδείας που διέθετε και ο ίδιος.

Αργότερα, όταν ίσχυε ο θεομύς της "Αδείας", οι σπουδές θεωρούνταν πρώτο προσόν για να ασκήσει κάποιος το επάγγελμα του ηθοποιού. Εξαιρεση μόνον αποτελούσαν τα εξαιρετικά αυτοδίδακτα ταλέντα που κατόπιν ειδικών εξετάσεων αποσκοπούσαν την ιδιότητα του ηθοποιού. Με την κατάργηση του θεομύ της "Αδείας", η φοίτηση σε Σχολές Δραματικής Τέχνης δεν αποτελεί προϋπόθεση άσκησης του επαγγέλματος. Όμως είναι αναγκαία για τη θεατρική επιμόρφωση των ηθοποιών, την απόκτηση παιδείας και γνώσεων, ικανών να βελτιώσουν και να αναδείξουν το υποβόσκον ταλέντο τους.

Σχολές Δραματικής Τέχνης ιδρύθηκαν και λειτουργήσαν πολλές στη διάρκεια του περασμένου αιώνα. Οι περισσότερες διέθεταν εκπαιδευτική εμπέδεια, μακροήμερυσαν και ανέδειξαν ηθοποιούς που λάμπρυναν το θεατρικό σανίδι. Υπήρχαν και κάποιες βασισμένες σε χρησιμοθηρική δραστηριότητα επαγγελματικού σκοπού. Αυτές εφθήσαν γρήγορα. Όλοι οι κορυφαίοι ηθοποιοί ίδρυσαν και τη δική τους Σχολή Θεάτρου, διαμορφώνοντας έτσι στέρες θεατρικές συνειδήσεις τα προσόντα των οποίων αναδείχθηκαν αργότερα στη σκηνή. Οι δύο μεγάλες Σχολές θεατρικής παιδείας που μαζί με κείνη του ΚΘΒΕ που ιδρύθηκε αργότερα, έμελλαν να σφραγίσουν τα θεατρικά πράγματα της χώρας μας. Η πρώτη διέθετε την κρατική φροντίδα. Ήταν η Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου και

η άλλη του Καρόλου Κουν στο υπόγειο του Ορφέα, καθαρά ιδιωτική με υψηλούς στόχους. Πριν την ίδρυση του Εθνικού Θεάτρου (1930) και της Δραματικής του Σχολής υπήρξαν κάποια υποτυπώδη θεατρικά εργαστήρια και μαζί και η Σχολή του Βασιλικού Θεάτρου και η Δραματική Σχολή του Ωδείου Αθηνών. Όμως η οργάνωσή τους απέχεε πολύ από τις απαιτήσεις ενός πρότυπου θεατρικού εκπαιδευτηρίου γι' αυτό και η εμπέδισή τους ήταν περιορισμένη. Σοβαρό ξεκίνημα προς την κατεύθυνση αυτή υπήρξε η πρωτοβουλία του Σωματίου Ελλήνων Ηθοποιών για μια "θεατρική επανάσταση" διεργασία που οδήγησε στη σύσταση "επαγγελματικής σχολής θεάτρου", γεγονός που αποτέλεσε τον προπομπό της ίδρυσης της Δραματικής

Σχολής του Εθνικού Θεάτρου. Έτσι η εμπειρική αλληλοδιδασκαλική μέθοδος παραμερίστηκε και μίσηκαν πλέον οι νέες βάσεις της θεατρικής εκπαίδευσης των ηθοποιών. Την ιστορία αυτής της Σχολής ανήνευσαν δύο συγγραφείς και μās παρέδωσαν ένα ιστορικό πόνημα που αποκαθιστά την πορεία της Σχολής αυτής στην ογδοντάχρονη πορεία της. Πρόκειται για τη Λυδία Σαλουνιάκη-Δρακάκη με διδακτορικό στη Σορβόννη και ήδη καθηγήτρια της Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και η Μαρία - Λουίζα Τζόνια - Μοάτσου μελετήτρια αρχιτεκτονικών χώρων και συντάκτρια της μελέτης για τη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Η εργασία τους που εκδόθηκε

από το πρωτοπόρο Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τραπέζης (Μ.Ι.Ε.Τ.) φέρει τον τίτλο: "Η Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου" (Έκδοση Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2011, σ.σ. 540). Το βιβλίο είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Νίκου Τζόνια, πρωταγωνιστή και διευθυντή του Εθνικού Θεάτρου και καθηγητή και διευθυντή της Δραματικής Σχολής του. Η εργασία των δύο συγγραφέων της αποκαλυπτικής αυτής μελέτης, υπήρξε επίσημα με το αποτέλεσμα εκπληκτικό. Μέσα από τα διάσπαρτα στοιχεία των αρχείων του θεάτρου, τα ανασυντάσσονται, τις διηγήσεις των εμπλεκόμενων στη διασταυρωμένη επαλήθευσή τους και το οικονομικό υλικό που διασώθηκε, οι συγγραφείς μπόρεσαν να ανακατασκευάσουν την πορεία της

Σχολής, τις εκπαιδευτικές της πραγματώσεις, τα αντικείμενα γνωστικής και υποκριτικής διδασκαλίας και τους ορίζοντες της γενικότερης παιδείας που παρείχε η Σχολή. Την ακολούθησαν σ' όλα τα βήματά της, στις διαδοχικές αλλαγές της στέγασής της, τις τοποθετήσεις διευθυντών της που προέρχονταν από τα πρώτα και πλέον καταξιωμένα πρόσωπα του θεάτρου κι ό,τι άλλο είχε σχέση με την εκπαιδευτική της λειτουργία. Από την πρώτη στιγμή της λειτουργίας της η Σχολή συμπεριέλαβε στο διδακτικό προσωπικό της τους πλέον σημαντικούς ανθρώπους των γραμμάτων και της Τέχνης, οι οποίοι παρείχαν και άψησαν σπουδαίο έργο στα θεατρικά δρώμενα του τόπου. Άλλωστε οι περισσότεροι από τους αποφοίτους υπήρξαν αργότερα πρωταγωνιστές του Εθνικού, όσο και στυλοβάτες του ελεύθερου θεάτρου. Σκηνωθότες, θεατρικοί κριτικοί, ενδιαιματολόγοι, σκηνογράφοι, ηθοποιοί του κινηματογράφου και αργότερα της τηλεόρασης. Οι στεγαστικές ανάγκες της Σχολής αντιμετώπισθηκαν, κατά περιόδους με διάφορους και συχνά περιπετειώδεις τρόπους. Μέσα από την ενδελεχή μελέτη των ανέκδοτων πρακτικών των συνεδριάσεων του συλλόγου και

θηγητών, αλλά και των άλλων πηγών καταγράφεται η πορεία της Σχολής και διερευνώνται συστηματικά οι μηχανισμοί της θεατρικής εκπαίδευσης μέσα στα ογδόντα αυτά χρόνια, ενώ ταυτόχρονα αποδεικνύεται η διαχρονικότητα των ευρύτερων προβληματισμών σχετικά με την εκπαίδευση των ηθοποιών. Η αναβίωση αργότερα της σχολής σε "Ανώτερη Σχολή Δραματικής Τέχνης του Εθνικού Θεάτρου, εμπλουτίσει το περιεχόμενό της με καινούριους οραματισμούς και ευρύτερους προσανατολισμούς. Βήμα προς βήμα καταγράφουν οι συγγραφείς τις ανακρίσεις της σχολής. Ενδιαφέρον για τον αναγνώστη παρουσιάζουν τα παραρτήματα με την καταγραφή των διευθυντών της Σχολής από το 1930 - 2010 που συνοδεύεται και από σύντομο βιογραφικό τους, όπως Δημ. Ροντήρης, Θεόδωρος Σιναδινός, Κ. Καρθαίος, Άγγελος Τερζάκης, Στέλιος Βόκοβιτς, Νίκος Τζόνιας, Μήτσος Λυγίος, Αιμίλιος Βεάκης, Τάκης Μουζενίδης, Πέλος Καποδής, Δημ. Χορν, Αλέξης Σολομός, Αλέξης Μινοτής και πολλοί άλλοι. Ακόμη, το χρονολόγιο το ευρητήριο και η βιβλιογραφία. Μεγάλη προσφορά στον εμπλουτισμό της ιστορίας του ελληνικού θεάτρου.